

Sinodski Vesnik

Sve što vredi znati o sinodi

Sadržaj

Evangelizacija radni dokument

Evangelizacija radni dokument i druga povezana pitanja

Nedeljna propoved

Skup župnih animatora

Slikovno predstavljanje

Dobro nam je ovde!

Vlč. Maša Tamaš o sinodi

Sinodska molitva

Zvanična molitva Biskupijske Sinode

Život sinode u slikama

Izdvojeni programi

Vijori se sinodski barjak...

Izuzetno redak svečani trenutak se dogodio u životu naše Biskupije sedmog aprila ove godine, kada su se prvi put sastali Sinodski župni animatori u Zrenjaninu. Na kraju tog susreta naš Biskup i Sinodski savetnik iz Rumunije predstavili su Sinodski barjak, koji će od sada u svim našim crkvama stajati na vidljivom mestu kroz tri godine dok traje sinoda, da bi izvršila svoj zadatak, tj. da okuplja oko sebe, da hrabri i da vodi kroz naš sinodalni put – sa svojim motom i logom – kao što su nekada barjaci vodili hodočasnike kroz mukotrpan, daleki hod.

Naš sinodski put ovog proleća stiže na svoju prvu uzvišicu: počinju razgovori o sinodalnim temama (tj. javne debate – rekli bismo političkim žargonom). To je najlepší, najvažniji, najplodonosniji rad u Sinodskom procesu. Kao Sinodalni vikar od srca pozivam sve vas: mlade, srednju generaciju, starije da se na poziv vaših župnika odazovete i aktivno sudelujete na tim razgovorima. Kako je rekla teološka savetnica Sinode, **ovo je takvo jedinstveno milosno vreme koje se više nikada neće ponoviti**. Nemojmo izostaviti ovu izuzetnu priliku!

Mons. Đuriš Laslo, Biskupski vikar

Sinodski Ured

23001 Zrenjanin, Trg Slobode br. 8. Pf.: 98.
 Telefon: +381 (023) 534-722 Fax: +381 (023) 528-625;
 e-mail: synodus@tippnet.rs

Egyházmegyei Zsinat
 2017–2020
 Sinoda Biskupije

EVANGELIZACIJA – RADNI DOKUMENT

„Dobro nam je ovde!” (Lk 9,33)

1. Uvod – Šta je evangelizacija?

Prvi radni dokument naše Biskupijske Sinode posvećujemo evangelizaciji. Evangelizacija je bitna jer je ona najdublji identitet Crkve (EN 14) i njena misijska narav (AG 2), a oboje – identitet i misija – ostvaruju se putem evangelizacije. Sve što se dešava u Crkvi, treba da pomaže njeno misijsko delovanje. Crkva putem evangelizacije postaje Kristova Crkva zato što vršeci evangelizaciju formira Kristovu zajednicu. Bitno je zato da upoznamo suštinu evangelizacije kako bismo cilj Biskupijske Sinode postavili na sigurne temelje i ostvarili savremeno i delotvorno crkveno delovanje.

1. Šta podrazumevam pod izrazom evangelizacija?
2. Šta znači za mene reč: misija?

Ova dva izraza, *misija* i *evangelizacija*, veoma često – i to nije pogrešno – u teološkim razmatranjima koristimo kao sinonime, jer se misijska narav Crkve pokazuje u evangelizacijskoj delatnosti u svetu u kojoj gori ljubav Presvetog Trojstva. Suština misije i evangelizacije jeste u naveštanju ljubavi Božje, to jest u doprinosu da se ljubav Božja očituje u stvarnosti, naročito na onim mestima gde je život duboko ranjen i ima potrebu za lečenjem. Upravo je to ono što Kristova Crkva čini već više stoleća sa više ili manje uspeha. Smisao misije danas ne posmatramo više prvenstveno sa geografskog stanovišta, tj. kao evangelizaciju određene teritorije, već sa stanovišta Crkve koja se otvara i izlazi iz same sebe. Danas misija predstavlja stanje Crkve koja se otvara i „izlazi iz same sebe“, a evangelizacija je motiv za „izlazak Crkve iz same sebe” radi ostvarenja milosrdne ljubavi prema onima koji su daleko od ljubavi Božje, kao i prema onima koji su stigli do

„raskršća” života i koji su zbog različitih razloga isključeni iz društva, porodice i Crkve.

„Crkva »koja izlazi iz same sebe« je zbor učenika misionara koji iniciraju, uklapaju se, prate, donose plodove i slave. Zajednica koja evangelizira spoznala je da je Gospodin učinio prvi korak prema nama (1 Iv 4,10), i zato je sposobna da i ona učini prvi korak bez straha od inicijative, da pođe u susret drugima, traži udaljene, izađe na raskrsnice i pozove odbačene. U takvoj zajednici živi neugasiva želja da vrši dela milosrđa. Ovo je plod spoznaje da je Otac milosrdan i plod iskustva da se sila Božja očituje u milosrdnoj ljubavi” (EG 24).

Stanje misije je stanje radosti, radosti ispunjene nadom da po evangelizacionom delovanju Crkve ljubav Božja postaje dostupna, i donosi plod ozdravljenja i ponovnog rođenja.

3. U čemu ja vidim izazov za Crkvu sada i ovde?
4. Šta mislim, gde se i kako se očituje ljubav Božja kroz delovanje Crkve?

2. Suština evangelizacije: iskustvo i predaja

Misijsku narav Crkve putem evangelizacije želimo ostvariti i ovde u našoj Biskupiji. Naša je dužnost i odgovornost, kao i dužnost svih Biskupija u svetu, da ostvarimo zadatak što je sveopšta Crkva dobila od Isusa, Sina Božjega, da u svim okolnostima očituje stvaralačku i ozdravljujuću ljubav Nebeskog Oca. Ovo se ostvaruje u životu Crkve i njenom delovanju, jer je Crkva po svojoj suštini misijska zajednica. Poslanje koje je Crkva dobila od Krista ostvaruje se na tri načina: putem martirija/kerigme, diakonije i liturgije. Ova tri puta

ne mogu se razdvojiti, jer oni zajedno pokazuju i naj snažnije očituju Kristovu stvaralačku i ozdravljujuću ljubav, pa se stoga u teologiji oni nazivaju osnovnim funkcijama Crkve.

Moto naše Biskupijske Sinode nam može biti na pomoći da što bolje razumemo i u duši osetimo šta želimo produbiti sledećih godina, kao i na šta treba više da obratimo pažnju.

Sinodski proces je vreme sitnih, ali hrabrih koraka, koji će nas voditi od pitanja do pitanja, od odgovora do odgovora, od čoveka do Boga i od Boga do čoveka.

2.1 Moto Sinode

Moto Sinode je rečenica iz Svetog Pisma koja je jasno, sada i ovde, upućena konkretno vernicima Zrenjaninske Biskupije da sledećih godina pred nama stoji kao vizija, kao zvezda vodilja, da nas motiviše u sinodskom procesu, da nam pokazuje smer i, ako je potrebno, da nas ponekad i kritikuje.

Za moto smo izabrali rečenicu iz Lk 9,33: „Dobro nam je ovde” koja rađa nova pitanja na početku evangelizacijskog delovanja. Na primer:

5. *Kada se može reći da nam je dobro ovde biti?*
6. *Tom rečenicom možemo neprestano postavljati sebi pitanje, šta mogu učiniti da nam bude dobro ovde biti?*
7. *Da li osećam da je zajednica bitna u mom životu vernika?*

2.2 Logo Sinode

Logo Sinode: srce koje je otvoreno, želi pokazati da stalno postoji prilika za napredovanje u ljubavi. Logo takođe želi pokazati stanje radosne nade evangelizacijskog delovanja, koje je izvor svake obnove. Otvoreno srce prihvata druge i usmereno je ka drugima, stavljajući Crkvu u stanje „izlaska iz sebe”, i kao misijske zajednicu u celini, i pojedinačno svakog njenog člana kao pojedinca. U otvorenom srcu ostvaruju se susreti, u njemu je mesto komunikacije s Bogom, u njemu pokazatelj koliko smo uronjeni u Božju ljubav (kroz sakramente, molitvu, pobožnosti, propovedanje).

Jó nekünk itt! Dobro nam je ovde!
Lk 9,33

Ova dvostruka dinamika Kristove ljubavi prema Bogu i bližnjima je suština evangelizacije. Ako volimo Boga, okusićemo Njegovu ljubav, i naše će srce biti otvoreno prema drugom čoveku.

8. *Gde mogu konkretno okusiti Božju ljubav?*
9. *Gde je najpotrebnije da tu ljubav prosledim drugima?*
10. *Koliko uspevam u tome?*
11. *Šta me sprečava i šta mi pomaže u tome?*

Nisu slučajne ni boje duge u logu Sinode. Duga je simbol saveza. Ona je znak Božje ljubavi, koja se ispunila u Isusu Kristu, i po veri u Njega, iz dana u dan, i u našem životu se pokazuje u konkretnim oblicima dela ljubavi. Ova ispunjena i neopoziva božanska ljubav je stalni proces, koja nas zove iz smrti u život, kao što to svakoga dana slavimo u svetoj misi.

12. *Zašto je za mene važna sveta misa?*
13. *Da li rado dolazim na svetu misu?*
14. *Šta me tu dodiruje najviše?*
15. *Šta mi tu nedostaje eventualno?*
16. *Šta je za mene važno u propovedi?*
17. *Koliko često se pričešćujem?*
18. *Kada osećam da je sveta misa, sveta pričest, i sveta ispoved mesto susreta sa Bogom?*

19. *Kada mogu iz njih dobiti snagu, a kada to ide teže?*
20. *Ima li nešto što davno želim u vezi svete mise, pričesti i ispovedi?*
21. *Ima li nešto što ne razumem i već davno želim upitati nekoga o tome?*

Ljubav Božja, koju Crkva po evangelizaciji želi očitovati, želi nas sve ispuniti i formirati. Boje duge u logu Sinode označuju Božju ljubav, ali ne samo to. One ukazuje i na granice Zrenjaninske Biskupije. Ukazuju nam i na to da na ovoj geografskoj teritoriji trebamo podeliti ljubav dobijenu od Boga.

22. *Uspevam li u tome?*
23. *Gde vidim da je to uspešno i delotvorno? U kojim slučajevima to ide teško?*

Plava boja označava dve reke, Dunav i Tisu, kao granice naše Biskupije; žuta boja simbolizira Rumunsku granicu; zelena boja Mađarsku granicu, a crvena boja označava ljubav Božju koja sve obuhvata i poziva u život. Boje koje označavaju granice naše Biskupije ukazuju na izazove koje za vreme sinodskog procesa želimo istražiti i bolje razumeti.

24. *Koji su najveći izazovi u mojoj užoj sredini, koje ne možemo izbeći?*
25. *Sve izazove prožima Božja ljubav.*
26. *Šta može Crkva učiniti, videvši izazov?*
27. *Poznajem li neke pozitivne inicijative koje bi inspirisale i Crkvu?*
28. *Teritorijalne granice mogu pokazati naše lične granice koje nas sprečavaju da volimo, a isto tako mogu ukazati na naše strahove koji otežavaju naš život. Čega se bojim najviše?*
29. *Da li me strahovi sprečavaju da živim u ljubavi i ostanem otvoren?*
30. *Kada uspevam da pobedim svoj strah?*
31. *Gde osećam mala uskrsnuća u svom životu i kada doživljam situacije da me put vodi „iz smrti u život“?*

Ako bolje pogledamo logo Sinode, primetićemo da linija srca proizlazi iz reči „OVDE“. Ni ovo nije slučajno. Pokazuje na to da sledećih godina želimo obratiti više pažnje na našu užu sredinu, na naš identitet, i na ono što pripada mom ličnom životu i mojim strahovima. Sve ovo posmatramo sa otvorenošću prema svetu u duhu već pomenute dvostruke dinamike.

32. *Gde je u mojoj sredini najpotrebnija otvorenost i veća pažnja?*
33. *Kako možemo pomoći da se ovo ostvari?*

3. Put evangelizacije – tri osnovne funkcije Crkve

Crkva koju je osnovao Krist, kao što smo već videli, po naravi je misijska i stalno je u procesu misije u smislu „iskoraka iz sebe“ (EG 25). Misija se realizuje u tri osnovne funkcije Crkve: u svedočenju (grčki-martyria, ili kerygma), u služenju (gr. diakonia), i u bogosluženju (gr. leiturgia). Ovo troje zajedno, a ne pojedinačno, prenose Božju Ljubav. Njihov je cilj, da na različite načine, ali po delovanju Crkve, u čoveku dovrše lik Božiji, da čovek postane ono za šta ga je Bog stvorio: čovek ispunjen ljubavlju, koji se predaje drugima, živi za druge. Evangelizacijom nazivamo dakle volju Crkve da sve ovo ostvari. Ova tri načina, ili puta, teologija naziva osnovnim funkcijama Crkve. Pomenuta tri načina delovanja Crkve važe za sve mesne crkvene zajednice, počevši od najmanjih zajednica na lokalnom nivou, pa do celokupne Crkve u svetu, koja je vidljivi znak opšte Crkve.

3.1 Martirija-kerigma

Kerigma (grč. objavljivati, glasno proglašavati) označava propoved, govor o veri i u širem smislu predstavlja poseban način svedočenja, dok je u biblijsko-teološkom smislu to prvenstveno predaja Božje Radosne Vesti po Božjoj zapovedi. Predmet ova dva oblika svedočenja je naveštanje spasenja koje je Bog ostvario po Isusu Kristu. Različiti načini svedočenja zavise od našeg susreta sa Božjim Rečima, koje u sebi nose mogućnost rasta u veri, u nadi, i u ljubavi.

U odgoju i u katehezi treba istaći mogućnost ovog rasta. Reč Božija je sama utelovljena ljubav u Isusu Kristu i stoga je susret sa Rečju Božjom bliska životu i dodiruje nas svojom stvarnošću. Kerigma je u središtu evangelizacijskog delovanja, kao i u središtu svih nastojanja za obnovu Crkve (EG 164). U kerigmi deluju tri Božanske Osobe na različite načine. Presveto Trojstvo je uvek u kontaktu sa nama. Duh Sveti budi u nama veru u Isusa Krista, koji je svojom smrću i uskrsnućem pokazao milosrđe Oca Nebeskoga, kao i da ne pripadamo smrti, nego ljubavi, čiji su plodovi: jačanje, oslobođenje, ozdravljenje što čini sigurnu osnovu za novo stvaranje. U ovim plodovima je sakrivena mogućnost rasta, koja u evangelizaciji Crkve treba doći do izražaja. Da bi se ovo ostvarilo, evangelizacija treba da obrati posebnu pažnju na ono što pomaže prihvatanje i razumevanje kerigme, što pomaže rast u Kristovoj ljubavi, a to su: bliskost, otvorenost za dijalog, strpljenje, prihvatanje drugih bez osuđivanja (EG 165). Plod susreta sa Božjom Rečju i uklanjanja u nju ima za posledicu da čovek počinje da se oseća dobro, da u njemu jača ljubav prema Bogu i potreba da ovo podeli sa drugima. U predaju vere treba uključiti i element lepote, vrednovanje umetnosti po kojoj se bogatstvo iz prošlosti povezuje sa današnjom stvarnošću. Posebnu pažnju treba posvetiti crkvenoj muzici i verskoj umetnosti uopšte.

34. *Gde susrećem Reč Božju?*
35. *Kako se ophodim prema Reči Božjoj?*
36. *Kada osećam rađanje Božje ljubavi, suštinu Utelovljenja u svetu pomoću evangelizacijskog delovanja Crkve?*
37. *Da li ima mogućnosti i potrebe da na mojoj župi zajedno čitamo reč Božju razmatramo je?*
38. *Šta me dodiruje u propovedima?*
39. *Kada osećam da nakon propovedi Božja poruka dolazi do mene?*
40. *Da li mi propovedi pomažu da u svakodnevnom životu donosim plodove ljubavi?*

41. *Kakav je moj odnos prema crkvenoj umetnosti?*
42. *Šta u crkvenoj umetnosti cenim najviše?*
43. *Šta bismo mogli učiniti da nam crkvena umetnost prenosi Reč Božju i da nas približi Bogu?*
44. *Imamo li ideje u vezi s tim?*

3.2 Liturgija

Liturgija (grč. Leiturgia) je javno bogoslužjenje koje vrši Crkva. Liturgija je u stvari postavljanje Evanđelja u srce vernog naroda i u konkretne potrebe aktuelnog vremena (EG 95). Ona je slavljenje Božjeg stvaralačkog i isceliteljskog delovanja, mesto i milosno vreme gde otvaramo srce svoje i puštamo da Kristova ljubav dodirne rane našeg života. Vrhunac Kristove ljubavi se očituje u pretvorbi, a u svetoj pričesti nam se potpuno približava. Zato u svetoj misi sve je usmereno na to da pomogne da Kristova ljubav dospe do rana našeg života, da ga preobrazi i da ga ispuni radošću i nadom.

Šta se dešava na svetoj misi?

Kako može Krist podeliti svoje Telo i svoju Krv?

Kada hleb i vino pretvara u svoje Telo i svoju Krv i pretvara ih iznutra u delo ljubavi?

Ono što spolja deluje brutalno, iznutra postaje akt ljubavi, koja bezuslovno daruje samu sebe. Ovo je u stvari [aktuelizacija] pretvorbe koja se desila u dvorani Poslednje Večere, čiji je zadatak da pokrene [sveopšti] proces pretvorbe, čiji je krajnji cilj da Bog bude sve u svemu (1 Kor 15,28). Svaki čovek u dubini svoga srca čeka preobraženje ovoga sveta. U tome je glavno delo pretvorbe: da se nasilje pretvori u ljubav i tako smrt pretvori u život. Bog je Taj koji pretvara smrt u život i pokazuje da u ovome svetu poslednja reč ne pripada smrti nego uskrsnuću, to jest poslednju reč izgovara ljubav koja daje život. Istinita pretvorba srca može da se pokrene samo onda kada uronimo u duboku tajnu Euharistije. Otajstvo spasenja nas naučava da je najbitnije delo već urađeno, i da se mi iz dana u dan možemo uključivati u taj proces, da po svakoj svetoj misi

možemo biti sudionici (učesnici) otajstva Božje ljubavi, koja vodi životu! (usp. Papa Benedikt XVI: Propoved na Svetskom susretu mladih u Kelnu 21 avgusta 2005).

45. *Koliko često dolazim na svetu misu?*
46. *Koliko mi je važna sveta misa, liturgija?*
47. *Kako gledam na narodne pobožnosti?*
48. *Šta bi mi pomoglo da što više doživim otajstvo svete mise?*
49. *Koliko često se ispovedam?*
50. *Da li koristim duhovno ogledalo?*
51. *Da li imam neke ideje u vezi liturgije Crkve? Kako možemo učiniti liturgiju lepšom i pristupačnijom?*
52. *Kako doživljam svetu misu u malim zajednicama, kada ima samo nekoliko osoba u crkvi ili kapeli?*

3.3 Diakonija

Diakonija ili služenje u ljubavi je izraz ljubavi Presvetog Trojstva. Sveti Augustin piše: „...kada vidiš ljubav, vidiš i Presveto Trojstvo”. Diakonija je služba Crkve usmerena na to da bude manje muka i patnji u svetu (DCE 19). Ljubav prema bližnjemu koja se koreni u ljubavi prema Bogu, zadatak je svakog vernika, kao i zadatak svake zajednice, kako je to u Crkvi od samog početka bilo važno (Djela 2, 44–45). Zato Crkva diakoniju smatra svojim sastavnim delom zajedno sa podelom sakramenata i propovedanjem Reči Božje (DCE 22). Zapoved ljubavi, kojom Crkva sledi Krista, treba da obuhvati sve prostore ljudskog života, svakog čoveka, sve zajednice, sve prostore življenja, jer ništa što je ljudsko nije strano za Crkvu (EG 181, GS 1).

53. *Šta u mojoj okolini uzrokuje najviše patnji?*
54. *Šta mogu učiniti kada vidim patnju?*
55. *Da li se mogu usavršavati u ublažavanju patnje svojih bližnjih?*
56. *Da li mogu reći o sebi da vršim diakoniju?*
57. *Šta donosi najviše radosti u diakoniji?*
58. *Kada je najteže ostvariti ljubav prema bližnjemu?*

59. *Da li sam razmišljao o tome da sa drugima vršim diakoniju?*

Ljubav prema bližnjemu ima i društvenu dimenziju, o čemu nam govori socijalni nauk Crkve. Religija se ne može zatvoriti u unutrašnji svet čoveka pojedinca, jer ljubav Božja se želi očitovati u svetu i zato treba da obratimo pažnju i na izazove koji uzrokuju patnje u društvu ili ih prognoziraju.

60. *Šta mi govori izraz: zagađenje okoline?*
61. *Vidim li inicijative koje me podstiču na očuvanje stvorenog sveta?*
62. *Koje društvene probleme vidim?*
63. *Šta može Crkva učiniti za zaštitu čovekove sredine?*

Ne zaboravimo reči pape Franje, koji citira svog prethodnika papu Pavla VI, kada poziva na lečenje patnji ljudskog društva: „Suočeni s tako raznovrsnim stanjima, teško nam je reći sve vredeću reč i predložiti neko sveobuhvatno rešenje. To uostalom i nije naša namera niti naše poslanje. Spada na kršćanske zajednice da svaka u svojoj zemlji objektivno raščlani postojeće stanje” (EG 184, OA 4). U toku sinodskog procesa tražimo i mi način kako da poboljšamo situaciju u našem društvu.

4. Evangelizacija: zadatak Božjeg naroda – osvrt na radna dokumenta

Kada govorimo o evangelizaciji, treba pogledati ko vrši službu evangelizacije. Posle II Vatikanskog Koncila u ovo delovanje sve više se uključuju i vernici laici. Ovo nije neka privilegija, nego zadatak svakog krštenog čoveka, jer je i on deo Božjeg naroda.

„Laici čine većinu Božjeg naroda u kojem manjinu čine zaređeni služitelji. Laika imamo mnogo, ali ne i dovoljno onih u kojima živi osećaj za zajedništvo i vernost prema zadacima ljubavi, prema katehezi i slavljenju vere. Svest o ovoj odgovornosti, koja

proizilazi iz krštenja i potvrde, ne pokazuje se uvek na isti način. U nekim slučajevima ne postoji svest o ovoj odgovornosti, jer krštenici nisu odgojeni za ovo, a u drugim slučajevima razlog je što nisu našli prostora u svojim mesnim crkvama da izraze svoje mišljenje, zbog prejakog klerikalizma koji ih potiskuje na periferiju. Iako je uočljivo veće učešće laika u njima dostupnim službama u društvu, njihovo zauzimanje za kršćanske vrednosti ne oseća se primetno u praksi u političkom, društvenom i ekonomskom životu, nego je ograničeno samo na zadatke unutar Crkve, bez evanđeoskog uticaja na formiranje društva” (EG 102).

4.1 Pastoralna služba

Da bi svaki od nas u našoj Biskupiji pronašao svoje mesto u evangelizacijskom delovanju, važno je da sledećih godina upoznamo svojstva različitih radnih grupa. Tri dimenzije evangelizacije, kao i nada povezana sa odgovornošću prema prihvaćenom zadatku (koje moto i logo naše Biskupske Sinode izražavaju dinamikom Kristove stvaralačke i isceliteljske ljubavi), treba da postanu uočljivi u pastoralnom radu. Ovo treba uskladiti sa potrebama određene grupe, da ne bi došlo do promašaja. Zato sledećih dana ispitajmo svoje jakosti i slabosti u odnosu na omladinu, stare, bolesne, osobe sa posebnim potrebama; u odnosu na porodicu, na razvedene, na one koji žive u nesređenim vezama, kao i na zaređene, na redovnike i na laike. Ovo treba da omoguće radna dokumenta koja imaju za cilj da nas podstaknu na dijalog.

4.2 Ostala područja pastoralne službe

Isus je u svojoj velikosvećeničkoj molitvi molio „da svi budu jedno“. Mi katolici koji živimo kao manjina u društvu gde su pravoslavni u većini, pozvani smo da tražimo ostvarenje ovih Isusovih reči, i pored prepreka na koje nailazimo. Tražimo zajedništvo sa Pravoslavnom Crkvom, i sa svim kršćanskim grupama koje žive na teritoriji naše Biskupije. Kršćani se pojedinačno, ali i u zajednici,

trude da Evanđelje prenesu čoveku današnjice na savremenom jeziku. Zato posvećujemo posebnu pažnju korišćenju maternjeg jezika. Ovo je potrebno za razumljivu komunikaciju i prenošenje našeg svedočenja. Korišćenje maternjeg jezika podržavamo po svaku cenu, ali obraćamo pažnju i na različite okolnosti: na primer, ne govori svako svoj maternji jezik, i knjige koje se koriste u bogoslužjenjima nisu adekvatne za određenu teritoriju ili mesto (korišćenje knjiga na hrvatskom jeziku gde većinom žive Srbi, ali ovo važi i za mesta gde žive Mađari koji ne govore mađarski jezik). Za razumevanje ove tematike pomoći će nam dokumenti koji se odnose na ekumenizam i na pastoralnu službu na maternjem jeziku.

4.3 Administrativni okvir

Da bi Crkva mogla vršiti delo evangelizacije i da evangelizacija bude delotvorna, potrebne su i vidljive strukture i materijalna dobra. Ovi uvek stoje u službi evangelizacije. U ovom smislu, sinodski proces će biti praćen pitanjima koja će se odnositi na to da strukture i materijalna dobra pomognu efikasnosti evangelizacije.

5. Završetak: duhovnost radosti

Evangelizacija je naveštanje Kristove Radosne Vesti, koja želi prožeti i promeniti svet. Ova spoznaja je izvor radosti u našem srcu, koja po nama želi prostrujati i postati uočljivom. Neka radosna duhovnost prati evangelizaciju našeg sinodskog procesa!

„Prema tome, navjestitelj Evanđelja nikada ne bio smeo imati trajno žalosno lice kao da je na pogrebu. Ponovno otkrijmo i produbimo svoj žar, blagu i okrepljujuću radost navještanja, pa i onda kada treba sejati u suzama. (...) I neka svet našeg vremena koji traži, sad u teskobi, sad u nadi, uz pomoć primiti Radosnu Vest ne od tužnih i malodušnih, nestrpljivih i teskobnih navjestitelja, nego od službenika Evanđelja čiji život zrači žarom onih koji su prvi u sebe primili Kristovu radost” (EG 10).

„Taj se plamen širio”

Nedeljna homilija

Draga banatska braćo i sestre u Kristu!

Želim početi Isusovim rečima iz Evanđelja koje nam mogu dati potreban podstrek za predstojeće poslove i za čitav tok naše Biskupijske sinode: „Oganj dođoh baciti na zemlju, kako bi mi se htelo da se već zapalio!” (Lk 12,49)

Trećeg decembra prošle godine – prilikom svečanog otvaranja sinode – „upalio se oganj Biskupijske sinode” i od tada „taj se plamen širio” preko svakodnevnih „sinodske molitve”, zatim preko većeg broja pripremnih susreta i drugih aktivnosti, tako da se on sada potpuno „rasplamsao”.

Slikovito sam pisao u prethodnom odeljku, ali sada bih izneo konkretne činjenice: naime, sinodski proces je započeo, zatim je tokom proteklih meseci urađen čitav niz pripremnih poslova tako da sada proces sinode u potpunosti teče širom Banata, pa smo već u mogućnosti da u ovom broju „Sinodalnih vesti” objavimo prvi radni dokumenat – i to o evangelizaciji. Uskoro će se taj dokument naći u rukama svakog našeg vernika i započće na području svake župe sinodski susreti, na kojima će se ovaj dokumenat zajednički razraditi.

U sinodalnom procesu nije najvažniji i jedini cilj izrada završnog dokumenta, već je jednako važan i sam proces sinode, jer za to vreme, vernici, svećenici i pastoralni delatnici, imamo mogućnost da razmišljamo o svakom dokumentu, da ih na sinodskim susretima razrađujemo zajedno sa animatorima i vernicima i tom prilikom „prepoznamo izazove, otkrijemo snagu naše zajednice, ali i ukažemo na njene slabosti”. Nakon toga, pokušaćemo učiniti svojim bitne stvari iz dokumenta i, što je najvažnije: ugraditi ih u naš kršćanski, župni život.

U ovom radnom dokumentu treba razmotriti i sledeća pitanja, kao na primer: *Gde mogu konkretno okusiti Božju ljubav?* (8), *Gde vidim potrebu da tu ljubav prosledim drugima?... Zašto je za mene važna sveta misa?* (12) *Da li rado odlazim na svetu*

misu? (13) *Šta me tu najviše dodirne?* (14) *Šta tu eventualno nedostaje?* (15) *Šta je za mene važno u propovedi?* (16) *Koliko često se pričestujem?* Na takva pitanja svi smo pozvani odgovoriti. Teološki savetodavac naše sinode je rekla, da nema loših odgovora na pitanja! Svi odgovori su dobri, verodostojni. Svaki od nas može, a i treba da oseća (!): moje je mesto na sinodskim župnim susretima!! Izvesno je da odgovori koje budemo dali mogu posle da formiraju naš život...

Prvi radni dokument naše sinode posvećen je evangelizaciji, tj. da prvo primimo u sebe, a posle i da predamo naveštenje Božje, tj. Evanđelje. Da bismo to bolje razumeli, čuli smo na susretu sinodskih animatora 7. aprila ove godine jednu bitnu, važnu i lepu izjavu pape Franje:

„Ako Crkva ne izlazi iz sebe, da bi naveštala Evanđelje, onda će se ona okretati oko sebe same. Biće to bolesna Crkva. Nevolje koje su institucije Crk-

ve uzrokovale kroz dugi period istorije, imaju svoj koren u njenom samozatvaranju. To je teološki narcizam (preterano samoljublje). Objava nas uči, da Isus stoji na vratima i kuca. Iz ovog svetopismanskog konteksta se najverovatnije može pretpostaviti da kuca na vratima spolja da bismo Ga pustili unutra. Ja pak mislim na bezbroj onih slučajeva, kada Isus kuca iznutra, da bi Ga pustili napolje. Jedna ego-centrična Crkva želi da zadrži Isusa samo za sebe i ne dopušta Mu da kroči u svet” (Papa Franja, na Konklavi, marta 2013).

Na već spomenutom susretu 7. aprila ove godine, u vezi ovog citata čula se bitna izjava: bit evangelizacije je u tome, da Isusa pustimo u naše srce, u naš život, a posle mu otvorimo vrata, da preko nas stigne i kod drugih.

Ostalo ćemo čuti od naših svećenika i animatora koji će nam predstaviti i približiti ovaj radni dokumenat. Važno je napomenuti: ovaj dokumenat je zato prvi, zato što je najvažniji: govori o bitnoj, prvoj delatnosti Crkve.

Još jednom Vas sve molim, pročitajte ovaj radni dokumenat o evangelizaciji. Ako Vam neki deo nije jasan, pojašniće Vam ga svećenici i animatori na sinodskom susretu. Ako možda osećamo, da na neka pitanja nemamo ili ne znamo odgovor, nije važno, ima sigurno onih, na koje imamo svoje odgovore, ili možemo reći nešto o njima. I znajte, time i Vi lično dajete bitan doprinos našoj sinodi i tako „stavljate na vatru naše sinode pozamašan komad...”. A ako nakon ovih sinodalnih razgovora kroz tri godine primetimo rast porodične atmosfere u župi, štoviše, ako i ostvarimo u našem privatnom i župnom životu ono što smo shvatili, onda „će buknuti oganj po Banatu” – što Isus i priželjkuje, ako se setimo citata iz Evanđelja sa početka ovog teksta.

Mons. Đuriš Laslo,
Biskupski vikar

Učešće laika u Biskupskoj Sinodi

San svakog veroučitelja je, da govori pred stotinu ljudi. Za mene je veliko zadovoljstvo da mi se taj san danas ostvario, zahvaljujući ovde prisutnima, izjavila je pred župnim animatorima Biskupijske Sinode DR. CSISZÁR KLÁRA pastoralni teolog i savetnica Sinode.

Skup je održan 7. aprila u Zrenjaninu, na kom je prisustvovalo 120 učesnika. Na početku susreta je animatore koji su pristigli iz svih

krajeva Biskupije, pozdravio Biskup DR LADISLAV NEMET SVD, sa kojima je održao zajedničku molitvu Sinode, na mađarskom i srpskohrvatskom jeziku. Sa naslovom – *Laici – glavni učesnici Sinode?!* je počeo predavanje župnik DANKU BALÁZS duhovni pratilac Sinode, pričajući o pozivu i zadacima laika.

Sa naslovom – *Šta je Biskupijska Sinoda*, DR. CSISZÁR KLÁRA je skrenula pažnju na suštinu i glavni zadatak Sinode. U nastavku susreta je upoznala učesnike sa pravilima vođenja grupa, koji su se u krugu radnih grupa upoznali sa radnim dokumentima u vezi evangeliza-

cije. Sa vođama grupa: Južnobanatske, LEBHAFT MARIOM, Srednjobanatskom, sa župnikom ĐURIŠ LASLÓM i sa KOVAČ SESIL, i iz Severnobanatskih Župa pristiglim Ocem OHOILEDWARIN ELIAS SVD i župnikom DANKU BALÁZS, zajedno su obrađivali zadatke.

Za mnogobrojne prisutne, kojima mađarski nije maternji jezik, sadržaj predavanja je prevodio Otac MAŠA TAMAŠ, koji ih je između ostalog i vodio u daljem radu grupa.

Sa zadovoljstvom prosledimo dalje Kristovu radosnu vest – zamolila je prisutne prilikom rastanka teološka savetnica Sinode.

Skup župnih animatora u slikama

Egyházmegyei Zsinat
2017 – 2020
Sinoda Biskupije

Jó nekünk!!!
Dobro nam je ovdje!
Lk 9,33

Stižu animatori

Rad u grupama

„Dobro nam je ovde!” (Lk 9,33)

Pre nekoliko meseci je otvorena prva Biskupijska Sinoda naše Zrenjaninske Biskupije. Moto ovog procesa je citat iz evanđelja: „Dobro nam je ovde” (Lk 9,33). Ja kao svećenik ove Biskupije, sa radošću sam primio vest da je gospodin Biskup odlučio održati Sinodu u našoj Biskupiji. Ovoga još ovde nije bilo. Čuo sam sa mnogih mesta da su održali Sinode Biskupija. Čuo sam da je to veoma važno, i bitno za poboljšanje verskog života na teritoriji jedne Biskupije. Znam i to, jer sam čuo da proces Sinode nije nimalo lak. Naporan je to proces, ali uz Božju pomoć moguće je sprovesti do kraja.

Kako smo čuli reči našega Biskupa, svi smo pozvani da učesvuujemo u procesu Sinode, svi smo pozvani da molitvama pratimo događaje koji će se desiti, i da se sa nadom, živom verom, i ljubavlju oslonimo na Krista, koji nas je poslao u svet da budemo Njegovi saradnici.

Moto Sinode jeste jedna kratka rečenica, ali ako počnemo razmatrati o njemu, videćemo da je ona izuzetno bogata. Meni kao svećeniku, i članu Sinodske radne grupe zadužene za tematiku ekumenizma, je takođe jako bitno razmotriti poruku ovih reči.

„Dobro nam je ovde” – reče apostol Petar Isusu na gori Taboru. Dobro nam je jer smo u Isusovoj bli-

zini, i on je neprestano sa nama. On nije nestao, nije nas napustio, nego nam je obećao da će ostati sa nama do svršetka sveta (usp. Mt 28, 19–20). A pored toga što smo svesni da je

tematiku razmatranja, i analiziranja stanja društva, države, naših gradova i sela. Ne želim da postanem narikača, koji oplakuje situaciju u kojoj trenutno živimo. Sinoda, i njen moto

njem ovoga sveta, nego ćemo uistinu izaći kao pobednici, i umećemo radovati se svemu što imamo. Bićemo zahvalni Bogu za sve što smo primili, i naravno u nama će živeti Kristov duh,

Spasitelj uvek sa nama, i zbog toga nam je dobro ovde biti, postoji još jedna stvar koja naš ovdašnji život čini lepšim. Isus i nas šalje među ljude, kao što je poslao apostole svoje po celom svetu, da nastave Njegovo delo. Mi, pripadnici Zrenjaninske Biskupije dobili smo zadatak. Da životom, rečima, delima gradimo Kraljevstvo Božije! Biskupijska Sinoda nas želi probuditi. Moto nam govori da nam je dobro ovde, mada ako posmatramo od spolja, život ovog vremena nije najsajjniji. Ne želim sada da zalazim u

nam pokazuje nešto drugo. Mi katolici, nismo pozvani da neprestano pevamo „žalopojke”, tužne pesme, nego smo pozvani od Spasitelja da budemo ljudi od nade, vere i ljubavi. Ako u tome uspemo, ili barem krenemo tim putem što nam Evanđelje pokazuje, onda već drugačije gledamo na sve stvari koje nas okružuju. Ako u nama živi ljubav prema Bogu, i prema svima koji žive sa nama, možemo reći: DOBRO NAM JE OVDE! Ljubav, vera, nadanje neće dozvoliti da posrnemo, da se poistovetimo sa razmišlja-

umećemo ljubiti svakoga ko je oko nas, i poradićemo na tome, da radost, mir i ljubav Evanđelja podelimo sa svima.

Neka nam Sinodalni proces urodi obilnim plodovima. Neka nam ovo milosno vreme pomogne, da se obnovimo u Kristovom duhu, da Evanđelje postane živo i delotvorno u nama, i da sa radošću govorimo: DOBRO NAM JE OVDE!

Blagoslov i mir sa svima nama!

Maša Tamaš, svećenik,
član radne grupe
za ekumenizam

Život sinode u slikama

Susret radnih grupa

Važna dešavanja

Do kraja aprila 2018. god.

Župe će dobiti radni dokument o Evangelizaciji, koji će obraditi u sinodskim grupama. Zapisnike će dobiti svi župnici i župni animatori u elektronskoj i štampanoj verziji.

Rok za dostavu zapisnika: 31. maj 2018.

Tokom juna 2018.

Župe će dobiti drugi radni dokument, čija je tema pastoral dece i mladih. Sinodske grupe na župama će razmotriti dokument.

Rok za dostavu zapisnika: 15. oktobar 2018.

3. jun 2018.

Popis vernika na svetim misama (žene i muškaraca posebno)

Sinodska molitva

Večni Oče,

blagoslivljam Te, slavim Te, jer si me iz ljubavi stvorio. U sakramentu krštenja prihvatio si me za svoje dete. Brižnom rukom vodiš me na mom životnom putu. Tvoje milosrđe i Tvoja milost uvek me iznova podižu. Uprkos svakom mom padu, spoticanju i izdaji Ti se brineš o meni i ljubav Tvoja me iz dana u dan nanovo stvara. Sada me s ljubavlju pozivaš, da se aktivno uključim u Sinodu naše mesne Crkve. Dopusti mi da budem sredstvo tvoje stvaralačke ljubavi u procesu ove sinode.

Spasitelju Isuse Kriste,

blagoslivljam Te, slavim Te, jer si se utelovio da mi pokažeš ozdravljujuću moć božanske ljubavi. Živeći među nama okupio si učenike oko sebe, koji su živeli s Tobom i sledili Te. Po krštenju pozvao si me, da kao član Tvoje Crkve budem Tvoj učenik i sledbenik. Iz dana u dan ti mi nudiš svoje prijateljstvo i svoju bliskost. Svojim Telom, Krvlju i životvornim Rečima Ti me neprestano hraniš i ozdravljaš moje rane. Dopusti mi da budem svojim bližnjima sredstvo Tvoje okrepljujuće ljubavi.

Duše Sveti, Životvorče,

blagoslivljam Te, slavim Te, jer Ti deluješ u meni i u stvorenom svetu. Ti si Duša Crkve. Svrni svoj pogled na mene i na sve članove naše biskupije. Vodi nas, kako bi naša prva Biskupijska Sinoda mogla prepoznati izazove, otkrila snage i ukazala na slabosti naše zajednice. Pokaži nam put, i daruj nam snagu da ostvarimo sve ono, što uz Tvoju pomoć smatramo za dobro. Dopusti nam da budemo oruđe tvoje obnavljajuće ljubavi na ovom našem banatskom tlu.

Device Marijo, Majko Crkve!

Kao što si se zajedno molila sa apostolima nakon uzašašća Svoga Sina, tako ostani i sa nama na ovom našem sinodalnom putu. Moli sa nama i zagovaraj nas da u svemu sledimo volju Tvoga Sina.

Amen.

Ovu molitvu molimo na svakoj sv. Misi za vreme trajanja Sinode